CZU 338.656

ROLUL INFRASTRUCTURII DRUMURILOR ÎN DEZVOLTAREA DURABILĂ A MEDIULUI RURAL

Prisacaru Veronica
PhD, associate professor
Moldova State University, Chisinau, RM
e-mail: veronica.prisacaru@usm.md
orcid id: 0000-0002-2952-6888

Abstract. The basic objectives of the research consisted in: elucidating the role of the road infrastructure in the sustainable development of the rural space; investigation of the existing problems in the Republic of Moldova related to the respective role; formulating the final conclusions and recommendations in order to increase the impact of the road infrastructure on the sustainable development of the rural space.

As research methods, the synthesis of research in the investigated field, systematization, generalization, deduction, structured thematic interview were used.

As a result of the research, a low impact of the road infrastructure on the development of the rural space in the Republic of Moldova was identified. Among the basic factors that reduce the impact of the road infrastructure on the development of the rural space were identified: the poor management of road infrastructure investments, the insufficient investments as well as the ineffective management of the works related to the creation and maintenance of the road infrastructure.

Keywords: Republic of Moldova**,** road infrastructure, rural space, sustainable development.

Fiind recunoscută ca principiu și factor primar al dezvoltării globale, dezvoltarea durabilă este tot mai frecvent abordată ca o prioritate a programelor Uniunii Europene. Implicit, se remarcă o creștere continuă a interesului cercetătorilor față de dezvoltarea rurală durabilă, ca urmare fiind identificate nenumărate investigații axate atât pe conceptualizarea acesteia, cât și pe evidențierea

elementelor și caracteristicilor sale de bază. Astfel, într-un studiu de sinteză publicat de Suarez în anul 2019 [12], au fost identificate peste 1500 articole științifice dedicate problematicii dezvoltării mediului rural. Fiind analizată integrarea conceptului de durabilitate în dezvoltarea rurală, s-a ajuns la concluzia că aceasta, pe lângă conservarea resurselor naturale, însumează și o serie de alte dimensiuni, ca productivitatea [9], siguranța alimentară [11], calitatea vieții populației [1] ș.a. Ideea ariei vaste de cuprindere a conceptului de dezvoltare rurală durabilă a servit ca premisă pentru sistematizarea elementelor sale de bază pe trei categorii:

- de natură economică: eficiență, creștere, stabilitate;
- de natură societală: nivel de trai, echitate socială, dialog social, delegarea responsabilităților, protejarea culturii/patrimoniului;
- de natură ecologică: conservarea și protejarea resurselor naturale, menținerea biodiversității, evitarea poluării [3, p.7].

Ca oricare fenomen complex, dezvoltarea rurală durabilă se impune și printr-o serie vastă de factori determinanți, infrastructura fiind considerată crucială. Cu referire la rolul distinct al infrastructurii drumurilor în dezvoltarea durabilă a mediului rural, constatăm că cei mai mulți cercetători se axează în special pe dimensiunea economică și socială a sa, infrastructura de transport fiind considerată motivatorul creșterii economice și al bunăstării sociale [15].

În vederea elucidării rolului economic al infrastructurii drumurilor, ne vom referi inițial la publicația UNOPS „Rolul critic al infrastructurii pentru obiectivele de dezvoltare durabilă", în care acesta este argumentat prin contribuția în generarea de venituri ca urmare a stabilirii conexiunii între sate și piețele urbane, înlesnirea accesului comunităților la educație, creșterea angajării în muncă [14]. Banister și Berechman evidențiază contribuția infrastructurii drumurilor în îmbunătățirea performanțelor de producție și a performanțelor de investiții pentru sectoarele private [2]. Youngson accentuează rolul decisiv al infrastructurii drumurilor în industrializare, impulsionarea inovației regionale, realocarea factorilor, sporirea productivității [16]. Holl, la rândul său, face referire la agregarea industriilor, populației și economiei [6], în timp ce Kumar menționează și accesul la piețe și tehnologie [8]. Itimi et al. evidențiază sporirea profitabilității firmelor, creșterea ocupării forței de muncă, considerându-le efecte pe termen lung [7].

Botric et al. descriu două categorii de efecte economice ale infrastructurii drumurilor:

- directe: reducerea consumului de combustibil, consumului de capital și a compensațiilor pentru angajați;
- indirecte: sporirea atractivității regiunilor, a volumului de bunuri și servicii în mișcare, reducerea costurilor de transport, creșterea competitivității regiunilor [5].

Ben include în aria de discuție a rolului economic agricultura ca ramură economică de bază din mediul rural, menționând că infrastructura are potențialele de transformare a agriculturii de subzistență într-un sistem agricol comercial și dinamic [4].

Rolul social al infrastructurii drumurilor pentru dezvoltarea durabilă al mediului rural îl deducem ca o consecință a impactelor economice exercitate, creșterea economică reprezentând un factor important și o condiție a creșterii sociale. Implicit, menționăm abordarea drumurilor rurale ca reductoare dovedite ale sărăciei prin furnizarea de acces la serviciile de bază, astfel reducând vulnerabilitățile populației din mediul rural și oferindu-le mai multe oportunități, inclusiv de câștiguri [8].

În publicația UNOPS „Rolul critic al infrastructurii pentru obiectivele de dezvoltare durabilă" dimensiunea socială a infrastructurii drumurilor este relatată inclusiv prin contribuția în facilitarea accesului femeilor din mediul rural la locul de muncă, având deci și un rol important în asigurarea egalității de gen [14]. Ben afirmă că infrastructura este esențială pentru combaterea foamei, diminuarea sărăciei și sporirea calității vieții umane [4].

Iimi et al. evidențiază rolul drumurilor rurale în îmbunătățirea capacității de acces la serviciile sociale, piețele și locurile de muncă și, pe aceasta cale la îmbunătățirea nivelului de viață [7].

Fiind recunoscut rolul major al infrastructurii drumurilor în dezvoltarea rurală durabilă, constatăm că există dificultăți în exercitarea efectivă a acestuia. Astfel, conform unui studiu,

aproximativ 900 de milioane de locuitori din mediul rural, cea mai mare parte din țările în curs de dezvoltare, nu au acces la un sistem de transport formal [10].

Republica Moldova, la rândul său, se confruntă de asemenea cu probleme majore aferente infrastructurii drumurilor, un prim indice în acest sens fiind clasarea pe poziția a 127-a după calitatea drumurilor într-un clasament realizat în anul 2019, fiindu-i conferit un indice al calității de doar 2,6 din valoarea maximă de 7 puncte [13].

În absența unor studii pertinente cu privire la starea actuală și impactul calității drumurilor în Republica Moldova asupra nivelului de realizare a obiectivelor dezvoltării durabile a mediului rural, a fost realizat un interviu tematic structurat al locuitorilor mediului rural pe un eșantion total de 115 persoane. Caracteristicile eșantionului în funcție de vârstă și de ocupație sunt redate în figurile 1 și 2.

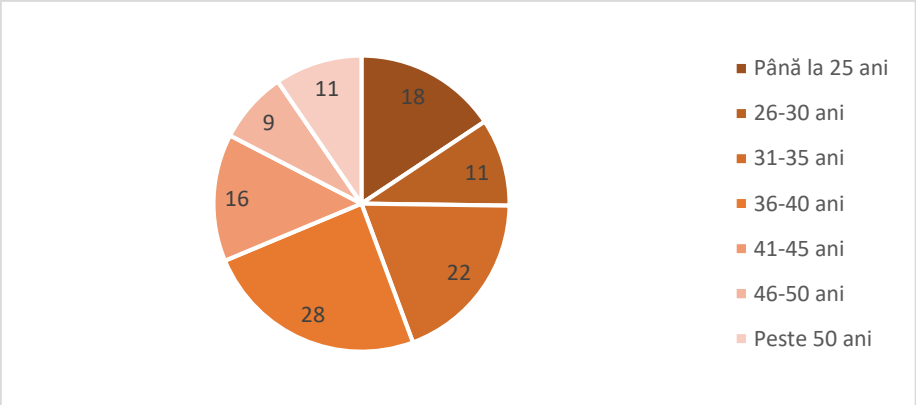

Figura 1. Caracteristica eșantionului în funcție de vârstă
Sursă: elaborat de autor

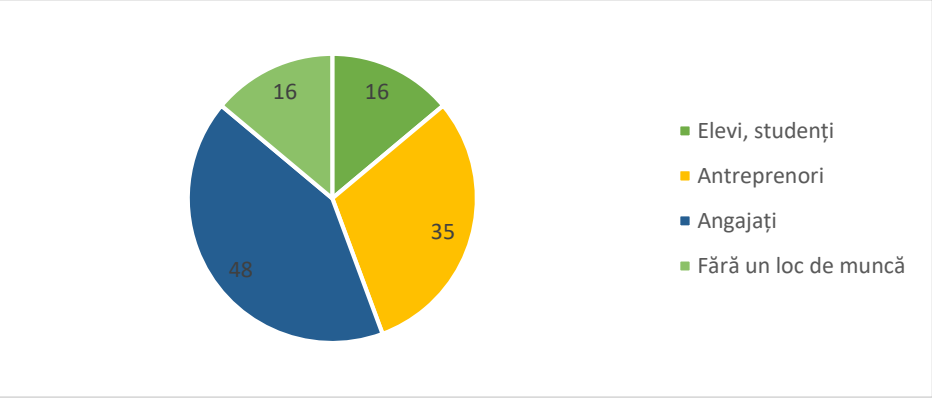

Figura 2. Caracteristica eșantionului în funcție de ocupație
Sursă: elaborat de autor

Fiindu-le evaluată opinia privind nivelul de realizare a rolului economic și social al infrastructurii drumurilor în dezvoltarea durabilă a mediului rural, s-a constat că cea mai mare parte din respondenți au pledat pentru calificativul „suficient” cu referire la ambele roluri. Tot odată au selectat calificativul „insuficient” pentru nivelul de realizare a rolului economic 45% din respondenți, iar pentru nivelul de realizare a rolului social – 22% din respondenți. Calificativul bine a fost oferit de doar 15% din respondenți cu referire la rolul economic și 16% - cu referire la rolul social. Nici un respondent nu a oferit calificativul excelent (Tabelul 1).

Tabelul 1. Evaluarea de către respondenți a nivelului de realizare a rolului economic și social al infrastructurii drumurilor în dezvoltarea durabilă a mediului rural, %

Aspecte evaluate	Calificative de aprecere			
	Insuficient	Suficient	Bine	Excelent
Nivelul de realizare a rolului economic	45	40	15	-
Nivelul de realizare a rolului social	28	56	16	-

Sursă: elaborat de autor

Fiind confirmată opinia respondenților cu privire la realizarea la un nivel redus a rolului economic și social al infrastructurii drumurilor în dezvoltarea durabilă a mediului rural, s-a încercat de a identifica cauzele situației, în percepția acestor, rezultatele fiind prezentate în tabelul 2.

Tabelul 2. Evaluarea de către respondenți a cauzelor nivelului redus de realizare a rolului economic și social al infrastructurii drumurilor în dezvoltarea durabilă a mediului rural

Cauze ale nivelului redus de realizare a rolului economic și social al infrastructurii drumurilor în dezvoltarea durabilă a mediului rural	Punctaj total oferit
Management defectuos al investițiilor în infrastructura drumurilor	945
Investiții insuficiente în infrastructura drumurilor	734
Management defectuos al lucrărilor aferente	523
Altele (lipsa de interes a ministerului de resort în gestionarea eficientă a resurselor alocate, costuri sporite la materiale și lucrări mecanizate, lipsă de profesionalism a managerilor etc.)	128

Sursă: elaborat de autor

Notă: respondenților li s-a oferit posibilitatea alegerii multiple a cauzelor

Astfel, în opinia respondenților, principala cauză a impactului redus al infrastructurii drumurilor asupra dezvoltării durabile a mediului rural este managementul defectuos al investițiilor, insuficiența investițiilor fiind pe poziția a doua, managementul defectuos al lucrărilor – pe poziția a treia, urmat de alte cauze, ca: lipsa de interes a ministerului de resort în gestionarea eficientă a resurselor alocate, costuri sporite la materiale și lucrări mecanizate, lipsă de profesionalism a managerilor etc.

În continuarea investigației, celor 35 antreprenori antrenați în sondaj li s-au adresat următoarele întrebări:

1. Infrastructura drumurilor vă afectează performanța și perspectivele afacerii?
2. Dacă ați evalua impactul total al factorilor perturbatori ai performanței afacerilor cu 10 puncte, câte puncte ați oferi infrastructurii proaste a drumurilor?
3. Dacă ați evalua impactul total al factorilor perturbatori ai perspectivelor de dezvoltare a afacerilor, câte puncte ați oferi infrastructurii proaste a drumurilor?

Prin procesarea răspunsurilor oferite, au fost obținute următoarele rezultate:

a) 100% din respondenți au declarat că infrastructura proastă a drumurilor afectează performanța și perspectivele afacerii;

b) Măsura în care infrastructura proastă a drumurilor afectează performanța curentă a afacerilor a fost evaluat cu o notă medie de 2,6 puncte din totalul de 10 puncte (avându-se în vederea că există și alți factori cu impact asupra performanței);

c) Măsura în care infrastructura proastă a drumurilor afectează perspectivele de dezvoltare a afacerilor a fost evaluat cu o notă medie de 2,2 puncte din totalul de 10 puncte.

Concluzii

Infrastructura drumurilor reprezintă un factor crucial al dezvoltării durabile a mediului rural, impunându-se în special prin rolul economic și social. Exercitarea rolului economic și social al infrastructurii drumurilor în dezvoltarea durabilă a mediului rural în Republica Moldova se produce însă la un nivel insuficient.

Printre factorii de bază care diminuează impactul infrastructurii drumurilor asupra dezvoltării mediului rural putem menționa: managementul defectuos al investițiilor în infrastructura drumurilor, insuficiența investițiilor, precum și managementul ineficace al lucrărilor aferente creării și mentenanței infrastructurii.

Remedierea problemelor în crearea și menținerea unei infrastructuri adecvate a drumurilor ar avea un impact favorabil asupra performanței și perspectivelor de dezvoltare a afacerilor în mediul rural.

Bibliografie

1. Andrade, M., 2007. Learning Communities: Examining Positive Outcomes. Journal of College Student Retention: Research, Theory & Practice, Vol. nr 9(1), pp. 1-20. ISSN 1541-4167.

2. Banister D., Berechman Y., 2001. Transport investment and the promotion of economic growth. Journal of Transport Geography, Vol. 9(3), pp. 209-218.
3. Băltăreţu, A., 2014. Arii protejate. Ecoturism. Dezvoltare durabilă. Bucureşti: Pro Universitaria, 360 p. ISBN 978-973-129-989-1.
4. Ben, S.O., 2019. Significance of Road Infrastructure on Economic Sustainability. American International Journal of Multidisciplinary Scientific Research, Vol. 5(4), pp. 1-9. https://www.researchgate.net/publication/341010213_Significance_of_Road_Infrastructure_on_Economic_Sustainability. Accesat la 11 decembrie, 2022.
5. Botric, V., Sisinacki, J., Skuflic, L, 2006. Road Infrastructure and Regional Development: An Evidence From Croatia. ERSA conference papers ersa06p88, European Regional Science Association.
6. Holl A., 2004. Manufacturing location and impacts of road transport infrastructure: Empirical evidence from Spain. Regional Science and Urban Economics, Vol. 34 (3), pp. 341-363.
7. Iimi, A., Lancelot, E.R., Manelici, I., Ogita, S., 2015. Social and Economic Impacts of Rural Road Improvements in the State of Tocantins, Brazil. Policy Research Working Paper. https://openknowledge.worldbank.org/bitstream/handle/10986/21860/WPS7249.pdf?sequence=2&isAllowed=y. Accesat la 12 ianuarie, 2023.
8. Kumar, V.S., 2019. Rural roads and the SDGs. https://www.teriin.org/sites/default/files/2019-05/rural-roads-sdgs.pdf. Accesat la 19 ianuarie, 2023.
9. Rabbinge, P., Bindraban, R., 2012. Megatrends in agriculture – Views for discontinuities in past and future developments. Global Food Security, Vol.1(2), pp. 99–105. ISSN 2211-9124.
10. Roberts, P., KC, S., Rastogi, C., 2006. Rural Access Index: A Key Development Indicator. THE WORLD BANK GROUP. https://documents1.worldbank.org/curated/en/721501468330324068/pdf/Rural-access-index-a-key-develpment-indicator.pdf. Accesat la 19 ianuarie, 2023.
11. Spiegelaar, N., Tsuji, L., 2013. Impact of Euro-Canadian agrarian practices: in search of sustainable import-substitution strategies to enhance food security in subarctic Ontario, Canada. Rural and Remote Health 13: 2211. ISSN 1445-6354.
12. Suarez, A., 2016. Towards a Characterization of Sustainable Rural Development: A Qualitative and Quantitative Literature Review. https://www.researchgate.net/publication/333384812_Towards_a_Characterization_of_Sustainable_Rural_Development_A_Systematic_Review. Accesat la 08 decembrie, 2022.
13. The GlobalEconomy.com. https://www.theglobaleconomy.com/rankings/roads_quality/. Accesat l 28 decembrie, 2022.
14. UNOPS, 2019. The critical role of the infrastrcture for the sustainable development goals. https://content.unops.org/publications/The-critical-role-of-infrastructure-for-the-SDGs_EN.pdf. Accesat la 14 ianuarie, 2023.
15. Wang, L., Xue, X., Zhao, Z., Wang, Z., 2018. The Impacts of Transportation Infrastructure on Sustainable Development: Emerging Trends and Challenges. Int J Environ Res Public Health Vol 15(6):1172. https://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/articles/PMC6025045/. Accesat la 19 ianuarie, 2023.
16. Youngson, A.J., 2013. Britain's Economic Growth 1920–1966. Routledge; Abingdon, UK. ISBN 9781138864900.